Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA JEVGENIJA TANČEVA [*EVGENI TANCHEV*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2021. gada 15. aprīlī[1]

Lieta C-508/19

M.F.
pret
J.M.,
piedaloties:
Prokurator Generalny,
Rzecznik Praw Obywatelskich

(*Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa, Polija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – LES 2. pants, 4. panta 3. punkts, 6. panta 3. punkts un 19. panta 1. punkta otrā daļa – LESD 267. pants – Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pants – Tiesiskums – Efektīva tiesību aizsardzība tiesā – Tiesu neatkarības princips – Republikas prezidenta veikta Augstākās tiesas tiesneša iecelšana amatā pēc Valsts tiesu padomes ierosinājuma – Darbā pieņemšanas procedūras sākšana bez ministra līdzparaksta – Tiesneša iecelšana, neraugoties uz prasību, kas celta par šīs padomes rezolūciju, un iepriekšēju prejudiciālu procedūru – Prasība konstatēt darba tiesisko attiecību neesamību starp šādu tiesnesi un *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) – Savienības tiesību pārākums

1. Šie secinājumi ir sniegti kopsakarā ar atsevišķiem šodienas (2021. gada 15. aprīļa) secinājumiem saistītā lietā (W.Ż., C-487/19; turpmāk tekstā – "paralēlie secinājumi lietā W.Ż."). Uzskatu, ka mana analīze minētajos secinājumos ir papildinoša un tie būtu jāinterpretē kopā. Tādēļ vietās, kur tas nepieciešams, šeit aprobežošos ar vienkāršu atsauci uz šiem secinājumiem.

2. Šajā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu *Sąd Najwyższy* (*Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych*) (Augstākā tiesa, Polija; turpmāk tekstā – "Augstākā tiesa" (Nodarbinātības un sociālā nodrošinājuma palāta; turpmāk tekstā – "NSN palāta")) lūdz interpretēt LES 2. pantu, 4. panta 3. punktu, 6. panta 3. punktu un 19. panta 1. punkta otro daļu, LESD 267. pantu un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 47. pantu.

3. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir radies saistībā ar tiesvedību starp M.F. (prasītāja) un J.M. (atbildētājs). M.F., kas ir tiesnese, pret J.M. ir cēlusi prasību par juridiska fakta konstatāciju kopā ar pieteikumu par pagaidu noregulējumu, lūdzot noteikt, ka atbildētājs nav Augstākās tiesas tiesnesis, jo viņš nav iecelts Augstākās tiesas tiesneša amatā Augstākās tiesas Disciplinārlietu palātā (turpmāk tekstā – "Disciplinārlietu palāta").

[1] Oriģinālvaloda – angļu.

4. Šajos secinājumos nav jāatkārto valsts tiesiskais regulējums, jo tas nav absolūti nepieciešams juridiskās analīzes vajadzībām.

I. Pamatlietas rašanās fakti un prejudiciālie jautājumi

5. M.F. ir *Sąd rejonowy* (rajona tiesa, Polija) tiesnese P [rajonā]. 2019. gada 17. janvārī pret viņu tika sākta disciplinārlieta. Tajā viņai tika pārmests par tiesvedības pārmērīgo ilgumu un rakstveida pamatojumu sagatavošanas kavējumu. 2019. gada 28. janvārī J.M., darbojoties kā Augstākās tiesas tiesnesis, kas pilda Disciplinārlietu palātas darbību vadošā Augstākās tiesas priekšsēdētāja pienākumus, izdeva rīkojumu, kurā viņš noteica disciplinārtiesu, kas ir kompetenta izskatīt šo lietu pirmajā instancē.

6. Taču M.F. apgalvo, ka šī tiesvedība pret viņu nedrīkstot tikt veikta, jo J.M. neesot Augstākās tiesas tiesnesis, tāpēc ka viņš neesot iecelts Augstākās tiesas tiesneša amatā Disciplinārlietu palātā. Viņa iecelšana 2018. gada 20. septembrī neesot spēkā, jo tā esot notikusi i) pēc tam, kad *Krajowa Rada Sądownictwa* (Valsts tiesu padome, Polija; turpmāk tekstā – "*KRS*") konkursa procedūru veica, pamatojoties uz Polijas Republikas prezidenta (turpmāk tekstā – "Republikas prezidents") 2018. gada 29. jūnija paziņojumu, kuru Polijas Republikas prezidents bija parakstījis bez *Prezes Rady Ministrów* (premjerministrs) līdzparaksta; ii) pēc tam, kad viens no konkursa dalībniekiem *KRS* rezolūciju par J.M. virzīšanu iecelšanai Augstākās tiesas tiesneša amatā Disciplinārlietu palātā 2018. gada 17. septembrī pārsūdzēja *Naczelny Sąd Administracyjny* (Augstākā administratīvā tiesa, Polija; turpmāk tekstā – "Augstākā administratīvā tiesa"), un pirms šī tiesa bija lēmusi par iesniegto pārsūdzību.

7. Ar 2019. gada 6. maija rīkojumu Augstākās tiesas pirmais priekšsēdētājs nodeva prasības un pieteikuma par pagaidu noregulējumu izskatīšanu NSN palātai. M.F. cēla Augstākajā tiesā prasību par juridiska fakta konstatāciju, ka J.M. nav dienesta attiecībās ar Augstāko tiesu. Pēc iesniedzējtiesas domām, dienesta attiecības starp tiesnesi un tiesu ir darba tiesisko attiecību ekvivalents un ir tieši saistītas ar tiesneša mandāta pastāvēšanu. Dienesta attiecības nepastāv bez mandāta. Tādēļ, lai noteiktu, ka konkrēta persona nav tiesnesis, iepriekš ir jākonstatē, ka tai nav tiesneša mandāta.

8. Līdz ar to *Sąd Najwyższy* (*Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych*) (Augstākā tiesa (Nodarbinātības un sociālā nodrošinājuma palāta)) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai LES 19. panta 1. punkta otrā daļa, 2. pants, 4. panta 3. punkts un 6. panta 3. punkts kopsakarā ar [Hartas] 47. pantu un LESD 267. panta trešo daļu ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts pēdējās instances tiesa tiesvedībā par dienesta attiecību neesamības konstatēšanu var nolemt, ka par tiesnesi nav uzskatāma persona, kura saņēmusi aktu par iecelšanu amatā šajā tiesā, kas izsniegts uz tādu noteikumu pamata, kuri pārkāpj efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principu, vai kārtībā, kas neatbilst šim principam, ja tiesai ir apzināti liegts pārbaudīt šos jautājumus pirms šī akta izsniegšanas?

2) Vai LES 19. panta 1. punkta otrā daļa, 2. pants un 4. panta 3. punkts un [Hartas] 47. pants kopsakarā ar LESD 267. pantu ir jāinterpretē tādējādi, ka efektīvas tiesību aizsardzības tiesā princips ir pārkāpts, ja akts par iecelšanu tiesneša amatā ir izsniegts pēc tam, kad valsts tiesa ir iesniegusi prejudiciālo jautājumu par Savienības tiesību interpretāciju, no atbildes uz kuru ir atkarīgs vērtējums, vai valsts tiesību normas, kuru piemērošana ir ļāvusi izsniegt šo aktu, atbilst Savienības tiesībām?

3) Vai LES 19. panta 1. punkta otrā daļa, 2. pants, 4. panta 3. punkts un 6. panta 3. punkts un [Hartas] 47. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka efektīvas tiesību aizsardzības tiesā princips ir pārkāpts, nenodrošinot tiesības uz lietas izskatīšanu tiesā, ja akts par iecelšanu tiesneša amatā dalībvalsts tiesā ir izsniegts tādas iecelšanas procedūras rezultātā, kas veikta, klaji pārkāpjot dalībvalsts noteikumus par tiesnešu iecelšanu amatā?

4) Vai LES 19. panta 1. punkta otrā daļa, 2. pants un 4. panta 3. punkts un [Hartas] 47. pants kopsakarā ar LESD 267. panta trešo daļu ir jāinterpretē tādējādi, ka efektīvas tiesību aizsardzības tiesā princips tiek pārkāpts, ja valsts likumdevējs dalībvalsts pēdējās instances tiesā ir izveidojis struktūrvienību, kas nav tiesa Savienības tiesību izpratnē?

5) Vai LES 19. panta 1. punkta otrā daļa, 2. pants un 4. panta 3. punkts un [Hartas] 47. pants kopsakarā ar LESD 267. panta trešo daļu ir jāinterpretē tādējādi, ka lēmumu par to, vai persona, kurai ir izsniegts akts par iecelšanu tiesneša amatā dalībvalsts pēdējās instances tiesā, ir dienesta attiecībās un tai ir tiesneša statuss, nevar pieņemt saskaņā ar valsts tiesībām kompetentā šīs tiesas struktūrvienība, kurā ir iecelta šī persona un kura sastāv tikai no personām, kuru iecelšanas aktiem piemīt otrajā līdz ceturtajā jautājumā norādītie trūkumi, un kura tādēļ nav tiesa Savienības tiesību izpratnē, bet tas drīzāk ir jānosaka citai šīs tiesas struktūrvienībai, kas atbilst Savienības tiesību prasībām attiecībā uz tiesu?”

II. Vērtējums

A. Par Tiesas kompetenci

9. Prokurors būtībā apgalvo, ka Tiesai nav jurisdikcijas, jo lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz pilnīgi iekšēju lietu un neietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā, ņemot vērā faktu, ka Hartas 47. pantam vai LES 19. panta 1. punkta otrajai daļai nav nekādas saistības ar strīda priekšmetu. Kad Disciplinārlietu palātas priekšsēdētājs izraugās iestādi, kas ir kompetenta kā disciplinārtiesa, priekšsēdētājs: i) nelemj par konkrētas lietas būtību tiesvedībā, kas balstīta uz sacīkstes principu, un tādējādi viņš vai viņa nav tiesa Savienības tiesību izpratnē; un ii) nav kompetents pieņemt citus lēmumus, kas attiecas uz Savienības tiesību aktiem.

10. Tomēr pietiek norādīt, ka dalībvalstīm ir jāpilda savas saistības, kas izriet no Savienības tiesību aktiem un it īpaši no LES 19. panta 1. punkta otrās daļas, piemēram, attiecībā uz valstu noteikumiem, kas saistīti ar materiāltiesiskajiem nosacījumiem un procesuālajiem noteikumiem, kuri reglamentē tiesnešu iecelšanas lēmumu pieņemšanu, un – attiecīgā gadījumā – noteikumiem par pārbaudi tiesā, kas piemērojama šādu iecelšanas procedūru kontekstā [2].

[2] Šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 19. novembris, A. K. u.c. (Augstākās tiesas Disciplinārlietu palātas neatkarība) (C-585/18, C-624/18 un C-625/18, EU:C:2019:982, 134.–139. un 145. punkts; turpmāk tekstā – “spriedums A. K. u.c.”).

11. Patiesi, šajā lietā Tiesai ir jurisdikcija un LES 19. panta 1. punkta otrā daļa ir piemērojama lietā, kurā tiek izvirzīti tādi jautājumi kā tādas personas statuss, kas, iespējams, ir iecelta dalībvalsts augstākās tiesas disciplinārlietu palātā, neraugoties uz klajiem valsts tiesību aktu pārkāpumiem, jo šādu personu var aicināt izskatīt lietas, kas saistītas ar Savienības tiesību aktu piemērošanu vai interpretēšanu, un tāpēc tai jāatbilst efektīvas tiesību aizsardzības tiesā prasībai. No tā izriet, ka arī lēmumam par to, kuras tiesas kompetencē ir izlemt iekšēju strīdu par tiesneša statusu, ir jāatbilst efektīvas tiesību aizsardzības tiesā prasībai.

B. Par prejudiciālo jautājumu pieņemamību

12. Polijas valdība, prokurors un J.M. ir izvirzījis dažādus argumentus, lai būtībā apgalvotu, ka visi uzdotie jautājumi ir nepieņemami, jo atbilde uz šiem jautājumiem neesot nepieciešama, lai iesniedzējtiesa spriestu par pamatlietu – jautājumi esot hipotētiski, lieta esot fiktīva, un uzdoto jautājumu mērķis esot tikai instrumentalizēt Tiesu un Savienības tiesību aktus, lai radītu precedentu, kurš ļautu noraidīt valsts tiesnesi. Šāds precedents būtu pielīdzināms tiesiskuma pārkāpumam un rastos situācijā, kas nav paredzēta likumā.

13. Papildus tam, ka vairāku šo lietas dalībnieku argumentu pamatā ir valsts tiesību akti, nevis Savienības tiesību akti, es uzskatu (tāpat kā Komisija, M.F. un *Rzecznik Praw Obywatelskich* (ombuds, Polija), ka uzdotie jautājumi ir pieņemami.

14. Ar pirmajiem trim jautājumiem būtībā tiek meklēta atbilde uz jautājumu, vai LES 19. panta 1. punkta otrā daļa būtu jāinterpretē tādējādi, ka tai pretrunā ir J.M. iecelšanas tiesneša amatā Disciplinārlietu palātā spēkā esamība. Patiesi, nav nepieciešams, lai tiesai, uz kuru attiecas uzdotie jautājumi, liktu pieņemt lēmumu *attiecīgajā lietā*, pamatojoties uz Savienības tiesību aktiem, ņemot vērā, ka šī noteikuma piemērošanas joma attiecas uz visām tiesām, kuru kompetencē ir lemt par Savienības tiesību piemērošanu vai interpretāciju, kā tas ir Disciplinārlietu palātas gadījumā (kā izriet no jaunā Likuma par Augstāko tiesu 27. panta; skat. spriedumu A. K. u.c., 79.–81. un 100. punkts). Kaut arī Disciplinārlietu palātas priekšsēdētājs (J.M.) pats par sevi nav tiesu iestāde, viņš nosaka teritoriāli kompetento disciplinārtiesu, kam ir izšķiroša nozīme, lai garantētu, ka šī tiesa objektīvi izvērtē disciplinārlietu. Turklāt šī tiesa var tikt aicināta lemt par Savienības tiesību piemērošanas vai interpretācijas jautājumiem. Tāpat arī J.M. – kā tiesnesis un Disciplinārlietu palātas loceklis – var lemt par šādiem jautājumiem.

15. Attiecībā uz diviem pēdējiem uzdotajiem jautājumiem ir jānorāda, ka to mērķis ir iesniedzējtiesai saņemt norādījumus par Savienības tiesībām, lai tā varētu izlemt procesuālo jautājumu, ar kuru tā saskaras *in limine litis* un kurš attiecas uz tās kompetenci lemt par pamatlietu Disciplinārlietu palātas vietā gadījumā, ja pēdējā minētā neatbilst Savienības tiesību aktu prasībām (šajā nozīmē skat. spriedumu A. K. u.c., 99. un 100. punkts).

C. Par jautājumu būtību

1. Lietas dalībnieku argumentu kopsavilkums

16. M.F. un ombuds – un līdz zināmam brīdim Komisija – būtībā apgalvo, ka uz jautājumiem jāatbild apstiprinoši, proti, valsts pēdējās instances tiesa var pārbaudīt tādas personas iecelšanu amatā, kā arī tās neatkarības un objektivitātes garantijas, kas iecelta Augstākās tiesas tiesneša amatā, pārkāpjot efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principu.

17. J.M. neiesniedza apsvērumus par lietas būtību Tiesā un neieradās uz tiesas sēdi.

18. Par otro prejudiciālo jautājumu Polijas valdība būtībā apgalvo, ka Savienības tiesības nevar tikt interpretētas tādējādi, ka tās liedz Republikas prezidentam iecelt J.M., ņemot vērā lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu esamību, jo: Tiesa nelemj par valsts tiesību aktu atbilstību Savienības tiesību aktiem, un tiesu sistēmas organizēšanu un tiesnešu iecelšanas procedūru nereglamentē Savienības tiesību akti. Attiecībā uz trešo prejudiciālo jautājumu tā apgalvo, ka neviens no abiem iespējamiem pārkāpumiem šajā lietā nav apstiprināts un, pat ja būtu, tie nevarētu izraisīt efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principa pārkāpumu. Attiecībā uz pirmo uzdoto jautājumu Polijas valdība apgalvo, ka, ņemot vērā atbildes uz otro un trešo jautājumu, šis jautājums vairs nav aktuāls. Saistībā ar ceturto jautājumu tā būtībā apgalvo, ka nav šaubu par to, ka Disciplinārlietu palāta ir neatkarīga. Attiecībā uz piekto prejudiciālo jautājumu Polijas valdība apgalvo, ka vienīgi Disciplinārlietu palātai ir jāpieņem lēmums par lūgumraksta nepieņemamību pamatlietā.

19. Papildus argumentiem, kas ir analoģiski Polijas valdības argumentiem, prokurors būtībā apgalvo, ka iecelšanas procedūras pārkāpumu neesamība vai šīs procedūras atbilstība Savienības tiesību aktiem nav tiesneša iecelšanas amatā konstitutīvās īpašības, bet tas – augstākais – varētu ietekmēt to, vai tiek ievērotas tiesības vērsties tiesā, ja persona ir attiecīgā tiesneša jurisdikcijā. Jebkurā gadījumā uz pieciem uzdotajiem jautājumiem esot jāatbild noliedzoši, ņemot vērā arī tiesnešu tiesiskās drošības un neatceļamības principus.

2. Vērtējums

a) Par pirmo līdz trešo jautājumu

20. Ar pirmajiem trim jautājumiem, kas jārisina kopā, iesniedzējtiesa būtībā vēlas uzzināt, vai jēdziens "tiesības uz tiesību aktos noteiktu tiesu", kas paredzēts LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā kopsakarā ar Hartas 47. pantu, ir jāinterpretē kā tāds, kam ir pretrunā J.M. iecelšana tiesneša amatā Augstākās tiesas Disciplinārlietu palātā apstākļos, kad: i) šīs iecelšanas procedūrā pieņemto tiesību aktu pārbaude tiesā ir ierobežota/nepastāv; ii) iecelšanas akts tika izsniegts, pirms Tiesa varēja sniegt prejudiciālo nolēmumu (spriedums A. K. u.c.) attiecībā uz tādas tiesas struktūras neatkarības prasībām kā Disciplinārlietu palāta (proti, tiesu iestāde, kurā personai, kas minēta attiecīgajā iecelšanas aktā, bija paredzēts ieņemt tiesneša amatu); iii) iecelšanas akts tika izsniegts, pirms Augstākā administratīvā tiesa varēja pieņemt lēmumu par prasību, kas celta par *KRS* Rezolūciju Nr. 317/2018, kurā iekļauts *KRS* ierosinājums Republikas prezidentam par J.M. iecelšanu amatā; un iv) Republikas prezidenta paziņojumu, kas publicēts, pamatojoties uz Likuma par Augstāko tiesu 31. panta 1. punktu, ar kuru tiek sākta konkursa procedūra, lai aizpildītu vakantās vietas Augstākajā tiesā, ieskaitot Disciplinārlietu palātu, nav līdzparakstījis premjerministrs.

21. Pirmkārt, kā esmu paskaidrojis paralēlajos secinājumos lietā W.Ż. (46. un 47. punkts), minētās lietas apstākļos Hartas 47. pants nav piemērojams kā atsevišķs noteikums. Tādi paši apsvērumi attiecas arī uz šo lietu. Tomēr vēlos norādīt, ka Tiesa tagad ir skaidri atzinusi spriedumā A.B. u.c. (C-824/18, EU:C:2021:153, 146. punkts), ka LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā "dalībvalstīm ir noteikts pienākums sasniegt skaidru un precīzu rezultātu un tas nav saistīts ne ar kādu nosacījumu par to tiesu neatkarību, kurām ir jāinterpretē un jāpiemēro Savienības tiesības".

22. Es (tāpat kā ombuds) uzskatu, ka saiknes faktori starp prasību pamatlietā un Savienības tiesību normām, kas izvirzītas uzdotajos jautājumos, attiecas uz faktu, ka valsts tiesnese (M.F.), kas var lemt par Savienības tiesību aktu piemērošanu vai interpretēšanu, lūdz, lai pret viņu sāktajā disciplinārlietā viņai tiktu nodrošināta efektīva tiesību aizsardzība tiesā, kas garantēta ar LES 19. panta 1. punktu kopsakarā ar Hartas 47. pantu. Šāda aizsardzība nozīmē dalībvalstu pienākumu noteikt "garantijas, kas nepieciešamas, lai novērstu jebkādu risku, ka šādi pasākumi tiks izmantoti kā tiesu nolēmumu satura politiskās kontroles sistēma"[3], un tas nozīmē, ka M.F. ir tiesības tikt tiesātai ar likumu izveidotā neatkarīgā un objektīvā tiesā. Tas arī nozīmē, ka tiesu, kura aicināta pieņemt lēmumu par viņas disciplinārlietu, nevar noteikt tiesnesis, kura iecelšana ir pretrunā tai pašai Savienības tiesību normai, kaut arī viņš pats lemj par Savienības tiesību piemērošanu vai interpretāciju.

23. Kā esmu sīki izskaidrojis paralēlajos secinājumos lietā W.Ż. (68. un nākamie punkti), šajā kontekstā pastāv divi galvenie spriedumi, proti, Tiesas 2020. gada 26. marta spriedums *Simpson* un HG/Padome un Komisija, pārskatīšana (C-542/18 RX-II un C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232; turpmāk tekstā – "spriedums *Simpson* un HG") un ECT spriedums *Ástráðsson* pret Islandi, virspalātas spriedums (CE:ECHR:2020:1201JUD002637418).

24. It īpaši, lai noteiktu, vai pārkāpums ir prasības, ka tiesa ir jāizveido ar tiesību aktiem, LES 19. panta izpratnē pārkāpums saskaņā ar sprieduma *Simpson* un HG 75. punktu, ir nepieciešams novērtēt, vai "šī pārkāpuma *veida un nopietnības dēļ* rodas patiess risks, ka citi valsts varas atzari, it īpaši izpildvara, var īstenot nepamatotu rīcības brīvību, apdraudot iecelšanas procesā panāktā rezultāta integritāti un tādējādi indivīdiem radot pamatotas šaubas [kaut vai tikai ārēji] par attiecīgo tiesnešu neatkarību un objektivitāti, kā tas ir gadījumā, kad tiek skarti tiesu sistēmas izveides un funkcionēšanas pamatā esošie pamatnoteikumi" (mans izcēlums).

25. Kā esmu detalizēti paskaidrojis secinājumos lietā W.Ż., iepriekš minētajā judikatūrā iesniedzējtiesai šajā ziņā ir uzlikts pienākums noteikt, vai attiecīgais pārkāpums ir bijis klajš, proti, novērtēt pārkāpuma acīmredzamo un apzināto raksturu, kā arī pārkāpuma smagumu.

26. Patiesi, no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka J.M. iecelšanas procedūrā tika pieļauti daudzi potenciāli klaji tiesību aktu, kas piemērojami tiesnešu iecelšanai amatā, pārkāpumi: i) procedūra tika sākta bez ministra līdzparaksta, kas tiek prasīts saskaņā ar Konstitūciju, un tas, kā apgalvots, padarīja procedūru spēkā neesošu *ab initio*; ii) tajā tika iesaistīta jaunā *KRS*, kuras locekļi tika iecelti saskaņā ar jaunu likumdošanas procesu, kas nav konstitucionāls un negarantē neatkarību; iii) iecelšanas akta sākotnējai pārbaudei tiesā apzināti tika likti dažādi šķēršļi, piemēram: a) *KRS* apzināti nepārsūtīja prasību, kas celta par tās rezolūciju Augstākajā administratīvajā tiesā, tajā pašā laikā, kad tā to nosūtīja Republikas prezidentam, pirms tam noteiktā termiņa beigām; b) Republikas prezidents iecēla šajā rezolūcijā ierosinātos tiesnešus, pirms tika pabeigta šīs rezolūcijas pārbaude tiesā un nesagaidot Tiesas atbildi uz jautājumiem, kas tai tika uzdoti lietā C-824/18 par šīs pārbaudes kārtības atbilstību Savienības tiesību aktiem. Tāpēc Republikas prezidents ir izdarījis potenciāli klaju valsts tiesību pamatnormu pārkāpumu.

[3] Spriedums, 2019. gada 5. novembris, Komisija/Polija (C-192/18, EU:C:2019:924, 114. punkts).

1) Par i) punktu

27. Komisija būtībā apgalvo, ka ar tiesībām uz tiesību aktos noteiktu tiesu saskaņā ar LES 19. panta 1. punkta otro daļu un Hartas 47. pantu netiek prasīts, lai vienmēr būtu pieejami tiesiskās aizsardzības līdzekļi pret tiesnešu iecelšanas aktiem un citiem aktiem, kas pieņemti tiesnešu iecelšanas augstākajās tiesās procedūrās.

28. Pretēji tam, ko apgalvo Komisija, un kā sīkāk esmu paskaidrojis paralēlajos secinājumos lietā W.Ż. (50.–63. punkts), šī argumentācija ir īpatnēja un nav piemērojama tādos apstākļos kā Polijā.

29. Kā tas izriet no sprieduma A.B. u.c. (un kā esmu arī apgalvojis secinājumos minētajā lietā), iesniedzējtiesai būs jāizvērtē, pamatojoties uz šeit un spriedumā A.B. u.c. sniegtajiem norādījumiem un visiem citiem attiecīgajiem apstākļiem, par kuriem tā varētu uzzināt, vajadzības gadījumā ņemot vērā iemeslus un īpašos mērķus, kas tai izvirzīti, lai pamatotu attiecīgos pasākumus, vai tādi valsts noteikumi kā Likuma par *KRS* 44. panta 1.a–4. punktā ietvertie noteikumi likuma subjektu prātā var izraisīt pamatotas šaubas par tiesnešu, kas iecelti, pamatojoties uz *KRS* rezolūcijām, ārēju neietekmējamību un it īpaši par Polijas likumdevēja un izpildvaras tiešu vai netiešu ietekmi, kā arī par viņu neitralitāti attiecībā uz visām izvērtējamām interesēm, kas var novest pie tā, ka šie tiesneši netiek uzskatīti par neatkarīgiem vai objektīviem, tādējādi apdraudot paļāvību, kāda tiesai ir jārada indivīdos demokrātiskā sabiedrībā.

30. Ievērojot iepriekš minēto atrunu, manuprāt, ar minētajām valsts tiesību normām šādi izraisīto tādas pārsūdzības tiesā efektivitātes kritumu, kas ir pieejama attiecībā uz *KRS* rezolūcijām, kurās tiek virzīti kandidāti iecelšanai Augstākās tiesas tiesnešu amatos, tiek pārkāpta LES 19. panta 1. punkta otrā daļa. Lai pārbaude tiesā būtu efektīva, tai jāaptver vismaz tas, vai nav pārsniegtas vai nepareizi izmantotas pilnvaras un nav pieļauta tiesību kļūda vai acīmredzama kļūda vērtējumā (spriedums A. K. u.c., 145. punkts). Kā norādīja ombuds, efektīva pārbaude tiesā ir īpaši nepieciešama tad, kad, tāpat kā šajā gadījumā, šķiet, ka valsts ar savu rīcību iejaucas tiesnešu iecelšanas procesā tādā veidā, kas var apdraudēt šo tiesnešu neatkarību nākotnē.

31. Patiesi, kā norādīja iesniedzējtiesa, pirmkārt, šajā ziņā svarīgs ir fakts, ka šajā lietā iecelšana tiesneša amatā ir notikusi, pamatojoties uz tādiem noteikumiem un/vai tādā kārtībā, kas ir pretrunā efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principam. Otrkārt, šķiet, ka likumdevējs un/vai izpildvara ir apzināti un tīši radījusi situāciju šajā lietā, novēršot (vai mēģinot novērst) iespēju pārbaudīt tiesā piemērojamo valsts tiesību normu vai procedūras atbilstību Savienības tiesībām posmā, pirms tiek izsniegts akts par tiesneša iecelšanu amatā.

2) Par ii) punktu

32. Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa vēlas uzzināt, vai atbilstoši LES 19. panta 1. punkta otrajai daļai un Hartas 47. pantam kopsakarā ar LESD 267. pantu Republikas prezidentam bija jāatturas no Augstākās tiesas Disciplinārlietu palātas tiesneša amatā iecelšanas akta izsniegšanas tad, ja Tiesai 2018. gada 30. augustā tika nosūtīts lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu par neatkarības prasību interpretāciju saistībā ar Disciplinārlietu palātas izveidošanu un šī lieta vēl bija izskatīšanā (spriedums A. K. u.c.).

33. Komisija apgalvo, ka uz šo jautājumu ir jāatbild noliedzoši.

34. Atšķirībā no Komisijas es uzskatu, ka tas ir paplašinājums atbildei, kas sniegta uz pirmo jautājumu, un, kā izriet no maniem secinājumiem un sprieduma lietā A.B. u.c., dalībvalsts izpildvaras iestādei ir jāatturas no tiesneša amatā iecelšanas akta izsniegšanas, līdz valsts tiesa, ievērodama Tiesas prejudiciālo nolēmumu, pieņem lēmumu par valsts tiesību atbilstību Savienības tiesībām attiecībā uz jaunas struktūrvienības locekļu iecelšanas procedūru dalībvalsts pēdējās instances tiesā. Šī pienākuma neizpilde būtu efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principa pārkāpums, jo tas, mazākais, rada nopietnu tādas tiesu varas iestādes, kas neatbilst Savienības standartiem, kaut īslaicīgas izveidošanas risku. Piekrītu ombudam, ka ar to varētu arī tikt pārkāpts LES 4. panta 3. punkts un LESD 267. pants, jo Republikas prezidents ierobežotu prejudiciālā nolēmuma procedūras *effet utile* un apietu Tiesas lēmumu saistošo raksturu.

35. Valstu tiesām vajadzētu būt iespējai par būtisku efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principa pārkāpumu uzskatīt jebkādas dalībvalstu darbības, kas veiktas pēc valsts tiesas prejudiciālo jautājuma uzdošanas, ja šo darbību mērķis vai sekas varētu būt Tiesas prejudiciālo nolēmumu iedarbības principa iznīcināšana vai ierobežošana ar atpakaļejošu spēku (*ex tunc*).

36. Šīs lietas kontekstā – un kā norādījusi iesniedzējtiesa – svarīgi ir tas, ka akta par iecelšanu tiesneša amatā Augstākās tiesas Disciplinārlietu palātā izsniegšana var būt apzināts efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principa pārkāpums. Ar to, šķiet, ir saistīta atziņa, kas izriet no līdzšinējās valsts tiesu judikatūras, ka iecelšana Augstākās tiesas tiesneša amatā ir neatgriezeniska. Kā izriet no atbildes uz pirmo jautājumu, šī pārliecība ir nepareiza.

37. Turklāt es piekrītu iesniedzējtiesai, ka persona, kas iecelta Augstākās tiesas tiesneša amatā šādos apstākļos, var palikt atkarīga no tā, kā tās iecelšanas procedūrā iesaistītās iestādes novērtē tās tiesas spriešanas darbību periodā, kurā tā īsteno savu tiesneša mandātu. Iesniedzējtiesa norāda, ka, pēc tās domām, pastāv šāda atkarība, it īpaši no izpildvaras, proti, no Republikas prezidenta.

3) Par iii) punktu

38. Ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai ar "tiesībām uz tiesību aktos noteiktu tiesu" saskaņā ar LES 19. panta 1. punkta otro daļu un Hartas 47. pantu tiek prasīts, lai valsts tiesa lemtu – saistībā ar procedūru, kuras mērķis ir konstatēt, ka tiesneša amatā ieceltai personai ir (vai nav) darba tiesiskās attiecības –, ka iecelšanas akts nav spēkā, jo tiek klaji pārkāpti valsts noteikumi, kas reglamentē iecelšanas procedūru.

39. Uzskatu, ka šis jautājums ir cieši saistīts ar jautājumu, kas uzdots lietā C-487/19 W.Ż. (skat. manu paralēlo secinājumu 50.–63. punktu un 106. punktu). Kā esmu norādījis minētajos secinājumos – un atkal pretēji tam, ko šajā lietā apgalvo Komisija –, tiesības uz tiesību aktos noteiktu tiesu, kuras apstiprina LES 19. panta 1. punkta otrā daļa kopsakarā ar Hartas 47. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tāda tiesa kā tiesa, kuras sastāvā ir J.M., neatbilst prasībai izveidot šādu tiesu atbilstoši tiesību aktiem situācijā, kad attiecīgais tiesnesis ir iecelts šajā amatā, klaji pārkāpjot tās dalībvalsts likumus, kas piemērojami tiesnešu iecelšanai Augstākajā tiesā, un šis ir jautājums, kas jānosaka iesniedzējtiesai. Iesniedzējtiesai šajā ziņā jānovērtē šī pārkāpuma acīmredzamais un apzinātais raksturs, kā arī pārkāpuma smagums un jāņem vērā fakts, ka J.M. tika iecelts amatā, neraugoties uz iepriekšēju tādas *KRS* rezolūcijas pārsūdzību kompetentajā valsts tiesā, kurā šī persona tika virzīta iecelšanai tiesneša amatā, kas attiecīgajā laikā vēl bija izskatīšanā.

4) Par iv) punktu

40. Attiecībā uz faktu, ka Republikas prezidenta paziņojums par konkursa procedūras sākšanu, lai aizpildītu vakantās vietas Augstākajā tiesā, tostarp Disciplinārlietu palātā, tika publicēts bez premjerministra līdzparaksta, iesniedzējtiesai ir pienākums novērtēt, vai šāds līdzparaksts bija nepieciešams saskaņā ar Konstitūcijas 144. panta 3. punkta 17. apakšpunktu un vai fakts, ka tas netika pievienots prezidenta paziņojumam, kas publicēts saskaņā ar Likuma par Augstāko tiesu 33. panta 1. punktu, ir acīmredzams, tīšs un nopietns to valsts noteikumu pārkāpums, kuri reglamentē Augstākās tiesas tiesnešu iecelšanas procedūru.

b) Par ceturto un piekto jautājumu

41. Ar ceturto un piekto jautājumu, kas jārisina kopā, iesniedzējtiesa būtībā vēlas uzzināt, vai LES 2. pants un 19. panta 1. punkta otrā daļa, LESD 267. pants un Hartas 47. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts augstākās tiesas palāta, piemēram, šajā lietā – Disciplinārlietu palāta, kurai tiek lūgts lemt par lietām, uz kurām attiecas Savienības tiesību akti, ņemot vērā apstākļus, kādos tā ir izveidota un kā notiek tās locekļu iecelšana, atbilst: i) neatkarības un objektivitātes prasībām; un ii) tiesībām uz tiesību aktos noteiktu tiesu, kas tiek prasīts saskaņā ar iepriekš minētajiem Savienības tiesību aktu noteikumiem. Ja tas tā nav, iesniedzējtiesa vēlas uzzināt, vai Savienības tiesību pārākuma princips ir jāinterpretē tādējādi, ka tas uzliek pienākumu nepiemērot valstu noteikumus, kas kompetenci lemt par šādām lietām uztic Disciplinārlietu palātai.

1) Par Disciplinārlietu palātas neatkarību

42. Spriedumā A. K. u.c. (171. punkts) Tiesas virspalāta jautājumos, kas būtībā bija identiski šajā lietā izvirzītajiem jautājumiem, lēma šādi: "Hartas 47. pants un [Padomes Direktīvas 2000/78/EK (2000. gada 27. novembris), ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju (OV 2000, L 303, 16. lpp.),] 9. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā, ka strīdi, kuri attiecas uz Savienības tiesību piemērošanu, varētu ietilpt tādas struktūras ekskluzīvā kompetencē, kas nav neatkarīga un objektīva tiesa pirmās minētās tiesību normas izpratnē. Tā tas ir tad, ja objektīvie apstākļi, kādos attiecīgā struktūra tikusi izveidota, un tās raksturiezīmes, kā arī veids, kādā tās locekļi tikuši iecelti amatā, var radīt attiecīgajām personām pamatotas šaubas par šīs struktūras ārēju neietekmējamību, it īpaši saistībā ar likumdošanas varas un izpildvaras tiešu vai netiešu ietekmi, un par tās neitralitāti attiecībā uz izvērtējamajām interesēm, un tādējādi var izraisīt to, ka minētā struktūra netiek uztverta kā neatkarīga vai objektīva struktūra, tādējādi apdraudot paļāvību, kāda tiesai ir jārada indivīdos demokrātiskā sabiedrībā. Iesniedzējtiesai, ņemot vērā visu tās rīcībā esošo atbilstošo informāciju, ir jānoskaidro, vai tas tā ir tādas struktūras kā [Augstākās tiesas] Disciplinārlietu palāta gadījumā. [..] Šādā gadījumā Savienības tiesību pārākuma princips ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nosaka pienākumu iesniedzējtiesai nepiemērot valsts tiesību normu, ar kuru kompetence izskatīt strīdus pamatlietā ir paredzēta tikai minētajai struktūrai, tādējādi, lai šos strīdus varētu izskatīt tiesa, kura atbilst iepriekš minētajām neatkarības un objektivitātes prasībām un kuras kompetencē būtu izskatīt strīdus attiecīgajā jomā, ja minētā tiesību norma tam neradītu šķēršli."

43. Pat ja šajā lietā – pretēji tam, kā tas bija lietā A. K. u.c., atbilstošā Savienības tiesību norma, lai atbildētu uz ceturto un piekto jautājumu, nav Hartas 47. pants, bet gan LES 19. panta 1. punkta otrā daļa, pēc Tiesas domām, "tiesību, kas attiecīgajām personām izriet no Savienības tiesībām, efektīvas aizsardzības tiesā princips, uz ko ir atsauce LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā, ir Savienības tiesību vispārējs princips, kas šobrīd ir apstiprināts Hartas 47. pantā, un tādēļ pirmajā

minētajā tiesību normā visām dalībvalstīm ir uzlikts pienākums nodrošināt tiesību aizsardzības līdzekļus, kas ir vajadzīgi, lai nodrošinātu efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, tostarp otrās minētās normas izpratnē, jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības" (spriedums A. K. u.c., 168. punkts).

44. Var norādīt, ka 2019. gada 5. decembra spriedumā Augstākā tiesa (NSN palātas sastāvā, kas lēma par vienu no lietām, ar kuru pamatots spriedums A. K. u.c.) nolēma – pamatojoties uz spriedumu A. K. u.c. –, ka *KRS* pašreizējā sastāvā nav neatkarīga struktūra un Disciplinārlietu palāta nav tiesa Hartas 47. panta, ECPAK 6. panta un Polijas Konstitūcijas 45. panta 1. punkta izpratnē. Attiecībā uz *KRS* minētajā spriedumā tostarp tika minēti trūkumi tās locekļu ievēlēšanas procedūrā, tās pakļaušanās politiskajām varas iestādēm un tās darbības, kas bija pretrunā tiesas neatkarībai.

45. Turklāt attiecībā uz Disciplinārlietu palātu minētajā spriedumā it īpaši norādīts, ka visiem Disciplinārlietu palātā ieceltajiem tiesnešiem ir cieša saikne ar likumdošanas vai izpildvaras iestādēm, konkursa nosacījumi šo tiesnešu iecelšanai tika mainīti procesa laikā, Augstākā tiesa nepiedalījās iecelšanas procesā, Disciplinārlietu palāta veica darbības, kuru mērķis bija atsaukt lūgumus sniegt prejudiciālus nolēmumus, tāpat tika minēts fakts, ka šīs palātas izlemtās disciplinārlietas ir parādījušas, ka tiesnesi var apsūdzēt par disciplinārpārkāpumiem tiesas lēmumu pieņemšanas rezultātā, lai gan iepriekš tas tā nebija.

46. 2020. gada 15. janvāra spriedumos Augstākā tiesa (vienā un tajā pašā sastāvā lemjot par citām lietām, kas ir sprieduma A. K. u.c. pamatā), balstoties uz līdzīgu pamatojumu, secināja, ka Disciplinārlietu palāta nav neatkarīga un objektīva tiesa to apstākļu dēļ, kas attiecas uz tās izveidi, pilnvarām un sastāvu, kā arī *KRS* iesaistīšanos tās locekļu atlasē.

47. 2020. gada 23. janvāra skaidrojošajā lēmumā Augstākā tiesa (apvienotā Civillietu palātas, Krimināllietu palātas un Nodarbinātības un sociālā nodrošinājuma palātas sastāvā) pauda piekrišanu Augstākās tiesas 2019. gada 5. decembra spriedumam, ka *KRS* un Disciplinārlietu palāta nav neatkarīgas struktūras (lēmuma 31.–45. punkts). Šajā lēmumā it īpaši tika norādīts, ka *KRS* ir pakļauta politiskajām varas iestādēm, tāpēc tās rīkotie konkursi uz tiesneša amatu ir nepilnīgi, tādējādi radot būtiskas šaubas par personu iecelšanas tiesnešu amatā motivāciju[4]. Tāpat Disciplinārlietu palātas tiesnešu sastāvu izdotie spriedumi tās organizācijas, sistēmas, iecelšanas procedūras un autonomijas no Augstākās tiesas dēļ nav spriedumi, ko izdod pienācīgi iecelta tiesa (lēmuma 45. punkts). Līdz ar to saskaņā ar šo lēmumu brīdī, kad tiesu sastāvi pieņēma lēmumus, piedaloties jaunizveidotās *KRS* atlasītajiem tiesnešiem, tie bija izveidoti nelikumīgi.

48. Tādējādi no sprieduma A. K. u.c. 114.–166. punkta izriet, ka atbilde uz ceturtā prejudiciālā jautājuma pirmo daļu un piekto prejudiciālo jautājumu ir tāda, ka LES 19. panta 1. punkta otrā daļa, lasot to kopsakarā ar Hartas 47. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nozīmē, ka iestāde nav neatkarīga un objektīva tiesa šo normu izpratnē, ja objektīvie apstākļi, kādos attiecīgā struktūra ir izveidota, un tās raksturiezīmes, kā arī veids, kādā tās locekļi ir iecelti amatā, var radīt attiecīgajām personām pamatotas šaubas par šīs struktūras ārēju neietekmējamību, it īpaši saistībā ar likumdošanas varas un izpildvaras tiešu vai netiešu ietekmi, un par tās neitralitāti attiecībā uz izvērtējamajām interesēm un tādējādi var izraisīt to, ka minētā struktūra netiek uztverta kā neatkarīga vai objektīva struktūra, tādējādi apdraudot paļāvību, kāda tiesai ir jārada indivīdos

[4] Lēmuma 42. punkts. Šim lēmumam ir likuma spēks. Šī lēmuma 41. punktā Augstākā tiesa kritizēja tieslietu ministra rīcību, ar viņa iecelto disciplinārpersonu starpniecību vajājot tiesnešus par viņu lēmumiem, lai risinātu neskaidrības par *KRS* īstenoto tiesnešu konkursa procedūru. Skat. arī juridisko literatūru, kurā norādīts, ka Disciplinārlietu palāta ir izveidota, pārkāpjot Polijas Konstitūciju: Wróbel, W., *The Disciplinary Chamber of the Supreme Court as an exceptional court in the meaning of Article 175(2) of the Polish Constitution*, Palestra, Nr. 1-2, 2009 (http://themis-sedziowie.eu/wp-content/uploads/2020/01/Włodzimierz-Wróbel_Disciplinary-Chamber-as-exceptional-court_def.pdf).

demokrātiskā sabiedrībā. Iesniedzējtiesai, ņemot vērā visu tās rīcībā esošo atbilstošo informāciju, ir jānoskaidro, vai tas tā ir tādas struktūras kā Augstākās tiesas Disciplinārlietu palāta gadījumā. Ja tas tā ir, Savienības tiesību pārākuma princips ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nosaka pienākumu iesniedzējtiesai nepiemērot valsts tiesību normu, ar kuru kompetence izskatīt strīdus pamatlietā ir paredzēta tikai minētajai palātai, tādējādi, lai šos strīdus varētu izskatīt tiesa, kura atbilst iepriekš minētajām neatkarības un objektivitātes prasībām un kuras kompetencē būtu izskatīt strīdus attiecīgajā jomā, ja minētā tiesību norma tam neradītu šķēršli.

2) Par to, vai Disciplinārlietu palāta ir "tiesību aktos noteikta tiesa"

49. Kā esmu norādījis paralēlajos secinājumos lietā W.Ż., tiesības uz tiesību aktos noteiktu tiesu ir tieši saistītas ar tiesas neatkarību, un tā ir arī viena no prasībām, kas jāievēro, lai izveidotu "tiesu" Savienības tiesību izpratnē saskaņā ar LESD 267. pantu [5]. No judikatūras izriet, ka Tiesa interpretē tiesas neatkarības prasību atbilstoši LESD 267. pantam, ņemot vērā LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā noteikto [6]. Tāpēc šķiet, ka tas attiecas arī uz prasību par tiesību aktos noteiktu tiesu.

50. Kā ir nospriedusi Tiesa [7], garantijas lietas izskatīšanai neatkarīgā, objektīvā un tiesību aktos noteiktā tiesā, un it īpaši tās, kuras definē gan tiesas, gan tās iztiesāšanas sastāva jēdzienu, ir tiesību uz taisnīgu tiesu stūrakmens. Tiesa arī ir atzinusi, ka saskaņā ar ECT judikatūru termina "tiesību aktos noteikts" iekļaušanas ECPAK 6. panta 1. punktā mērķis ir novērst, ka tiesu sistēmas organizācija ir atkarīga no izpildvaras rīcības brīvības, un nodrošināt, ka šo jomu reglamentē tiesību akti, kurus ir pieņēmusi likumdošanas vara atbilstoši noteikumiem, kas reglamentē tās kompetences īstenošanu. Šis formulējums it īpaši atspoguļo tiesiskuma principu un attiecas ne tikai uz pašas tiesas pastāvēšanas juridisko pamatu, bet arī uz katras lietas iztiesāšanas sastāvu, kā arī uz jebkuru citu valsts tiesību normu, kuras neievērošana padara prettiesisku viena vai vairāku tiesnešu piedalīšanos lietas izskatīšanā, kas it īpaši ietver noteikumus par attiecīgās tiesas locekļu neatkarību un objektivitāti.

51. Pārējā daļā šajā kontekstā iesniedzējtiesa var *mutatis mutandis* piemērot argumentāciju, kas attīstīta manos paralēlajos secinājumos lietā W.Ż.

52. Katrā ziņā, ciktāl piektais prejudiciālais jautājums attiecas uz sekām, kas izriet no atbildes uz ceturto jautājumu, atbildei nevajadzētu atšķirties no tās atbildes, kas sniegta uz ceturtā jautājuma pirmo daļu.

53. Noslēgumā jāteic, ka jebkura valsts noteikuma vai likumdošanas, administratīvās vai tiesu prakses gadījumā, kuras rezultātā tiktu samazināta Savienības tiesību efektivitāte, liedzot kompetentajam tiesnesim piemērot šos tiesību aktus un šīs piemērošanas kontekstā darīt visu nepieciešamo, lai nepiemērotu valsts tiesību aktus, kas potenciāli varētu radīt šķēršli tieši piemērojamu Savienības tiesību aktu, piemēram, šajā lietā – LES 19. panta 1. punkta otrās daļas, pilnīgai efektivitātei, bez nepieciešamības pieprasīt vai sagaidīt attiecīgā akta atcelšanu, ko veic likumdevējs vai kas tiek darīts jebkurā citā konstitucionālā procesā, tiek pārkāptas Savienības

[5] Skat., piemēram, spriedumu, 2016. gada 24. maijs, *MT Højgaard* un *Züblin* (C-396/14, EU:C:2016:347, 23. punkts).

[6] Skat. spriedumus, 2020. gada 21. janvāris, *Banco de Santander* (C-274/14, EU:C:2020:17, 56. punkts), un 2020. gada 16. jūlijs, *Governo della Repubblica italiana* (Itālijas miertiesnešu statuss) (C-658/18, EU:C:2020:572, 45. punkts).

[7] Spriedums, 2020. gada 26. marts, *Simpson* un HG/Padome un Komisija, pārskatīšana (C-542/18 RX-II un C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, 73. punkts). Skat. arī ģenerāladvokātes E. Šarpstones [*E. Sharpston*] secinājumus lietā *Simpson/*Padome, pārskatīšana, un lietā *HG/*Komisija, pārskatīšana (C-542/18 RX-II un C-543/18 RX-II, EU:C:2019:977, 67. punkts); ģenerāladvokāta Dž. Hogana [*G. Hogan*] secinājumus lietā *Repubblika* (C-896/19, EU:C:2020:1055, 53. punkts); ģenerāladvokāta M. Bobeka [*M. Bobek*] secinājumus apvienotajās lietās *Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție* u.c. (C-357/19 un C-547/19, EU:C:2021:170, 137.–139. punkts).

tiesības (skat. spriedumu A. K. u.c.). Lai arī Savienības tiesību pārākuma princips galvenokārt attiecas uz valstu vispārējām un abstraktām normām, tas ir attiecināms arī uz individuāliem un īpašiem administratīviem aktiem [8]. Ņemot vērā faktu, ka J.M. (tiesnesis – atbildētājs) iecelšanas spēkā esamības pārbaudi nevar veikt nevienā citā valsts procedūrā un ka vienīgā iespēja pārbaudīt šī tiesneša statusu ir to darīt tās disciplinārlietas ietvaros, kurā M.F. (tiesnese – prasītāja) tiek piemērotas sankcijas, kas neatbilst efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principa prasībām [9], iesniedzējtiesai ir jāspēj nolemt, ka šī iecelšana nav bijusi spēkā *ipso jure* pat tad, ja valsts tiesību aktos tai nav dots šāds pilnvarojums.

54. Šajā ziņā es (tāpat kā ombuds) uzskatu, ka valsts iestādes nedrīkst slēpties aiz argumentiem, kuru pamatā ir tiesnešu tiesiskās drošības un neatceļamības apsvērumi. Šie apsvērumi ir vien aizsegs, un tie nenovērš uzmanību no nodoma ignorēt vai pārkāpt tiesiskuma principus. Jāatgādina, ka pārkāpums nerada tiesības (*ex iniuria ius non oritur*). Ja persona ir iecelta tik nozīmīgā dalībvalsts tiesību sistēmas institūcijā kā šīs valsts augstākā tiesa, piemērojot procedūru, kurā ir pārkāpts efektīvas tiesību aizsardzības tiesā princips, tad viņu nevar aizsargāt tiesiskās drošības un tiesnešu neatceļamības principi.

III. Secinājumi

55. Iepriekš izklāstīto iemeslu dēļ ierosinu Tiesai uz *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa, Polija) uzdotajiem jautājumiem atbildēt šādi:

Tiesības uz tiesību aktos noteiktu tiesu, kuras apstiprinātas LES 19. panta 1. punkta otrajā daļā kopsakarā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tādos apstākļos kā pamatlietā persona, kas iecelta *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) Disciplinārlietu palātas tiesneša amatā, neatbilst šai prasībai, ja tās iecelšanas akts ir izsniegts, klaji pārkāpjot valsts noteikumus, kas reglamentē Augstākās tiesas tiesnešu iecelšanas procedūru, un tas ir jautājums, kas ir jāizskata iesniedzējtiesai. Šajā vērtējumā iesniedzējtiesai ir jānovērtē attiecīgo pārkāpumu acīmredzamais un tīšais raksturs, kā arī smagums.

LES 19. panta 1. punkta otrā daļa kopsakarā ar Hartas 47. pantu ir jāinterpretē tādējādi, ka tiesas palāta nav neatkarīga un objektīva tiesa šo noteikumu izpratnē, ja objektīvie apstākļi, kādos tā ir izveidota, tās raksturiezīmes, kā arī tās locekļu iecelšanas veids likuma subjektu apziņā var radīt pamatotas šaubas par šīs palātas ārēju neietekmējamību, it īpaši saistībā ar likumdošanas varas un izpildvaras tiešu vai netiešu ietekmi, un par tās neitralitāti attiecībā uz izvērtējamajām interesēm un tādējādi var izraisīt to, ka minētā palāta netiek uztverta kā neatkarīga vai objektīva struktūra, tādējādi apdraudot paļāvību, kāda tiesai ir jārada indivīdos demokrātiskā sabiedrībā. Iesniedzējtiesai, ņemot vērā visu tās rīcībā esošo atbilstošo informāciju, ir jānoskaidro, vai tas tā ir tādas struktūras kā *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) Disciplinārlietu palāta gadījumā.

Šādā situācijā Savienības tiesību pārākuma princips ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nosaka pienākumu iesniedzējtiesai nepiemērot valsts tiesību normu, ar kuru kompetence izskatīt tādus strīdus kā pamatlietā ir paredzēta tikai minētajai palātai, tādējādi, lai šos strīdus varētu izskatīt tiesa, kura atbilst iepriekš minētajām neatkarības un objektivitātes prasībām un kuras kompetencē būtu izskatīt strīdus attiecīgajā jomā, ja minētā tiesību norma tam neradītu šķēršli.

[8] Skat. spriedumu, 1999. gada 29. aprīlis, *Ciola* (C-224/97, EU:C:1999:212).

[9] Skat. spriedumu, 2007. gada 13. marts, *Unibet* (C-432/05, EU:C:2007:163, 64. punkts).